

SVENSKT NÄRINGSLIV

Att se om sitt hus – Har kommuner och regioner sparat tillräckligt i goda tider för att klara sig i sämre?

NOVEMBER 2023

Författare: Nikolay Angelov, Elin Bergman, Sven-Olov Daunfeldt, Lena Furmark, Johan Lidefelt och Anders Morin.

Innehåll

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
2. Införande av resultatutjämningsreserven	6
3. Data och empirisk metod	8
4. Resultatutjämningsreserven: en underutnyttjad möjlighet att spara i goda tider?	10
4.1 Avsättningar till resultatutjämningsreserven i kommunerna	11
4.2 Avsättningar till resultatutjämningsreserven i regionerna	13
5. Hur varierar nyttjandet och avsättningen till RUR bland kommuner och regioner?	15
5.1 Nyttjandegraden av RUR bland kommuner och regioner	15
5.2 Avsättningen till resultatutjämningsreserven bland kommuner och regioner	18
6. Slutsatser	21
Referenser	24
Appendix A: Resultattabeller	25
Appendix B: Figurer	29
Appendix C: Underskottsammanställning i kommunerna och regionerna	31

Sammanfattning

Både kommuner och regioner väntas gå med underskott 2024, vilket har föranlett regeringen att i höstbudgeten öka statsbidragen till kommunsektorn med 16 miljarder kronor. Men samtidigt har kommunsektorn under perioden 2013–2022 redovisat ett överskott på totalt 308 miljarder kronor. Sedan 2013 har kommuner och regioner en möjlighet att avsätta överskott i en så kallad Resultatutjämningsreserv (RUR), där syftet är att överskott ska kunna användas för att täcka underskott i sämre tider.

I denna rapport studerar vi i vilken omfattning kommuner och regioner har använt sig av möjligheten att göra avsättningar i RUR. Våra resultat visar att:

- Enligt regelverket i kommunallagen hade kommunerna kunnat spara 108 miljarder kronor mer i RUR än vad de faktiskt gjorde under perioden 2013–2022. De hade dessutom totalt 38 miljarder kronor kvar i RUR 2022 och som grupp förväntas de redovisa ett överskott på 9 miljarder kronor 2023. Dessa summor räcker mer än väl för att täcka de 7 miljarder kronor i underskott som kommunerna förväntas få 2024.
- Regionerna hade kunnat avsätta 14 miljarder kronor mer i RUR än vad de faktiskt gjorde under perioden 2013–2022. Totalt hade de kvar drygt 14 miljarder kronor i RUR 2022, vilket innebär att de hade kunnat täcka merparten av sitt förväntade underskott på 39 miljarder kronor 2023–2024 om de till fullo hade utnyttjat möjligheten att spara i RUR.

Sammanfattningsvis har kommuner och regioner haft möjlighet att spara betydligt mer i RUR än vad de faktiskt har gjort. Det uteblivna sparandet i RUR för hela kommunsektorn uppgår till totalt 123 miljarder kronor, ackumulerat från 2013 till och med 2022. Om kommuner och regioner hade följt lagstiftarnas avsikt och sparat i goda tider hade de stått bättre rustade för att kunna möta sämre tider framöver, utan behov av skattehöjningar eller höjda statsbidrag.

En möjlig förklaring till varför kommuner och regioner inte har satt av mer medel i RUR, trots att de haft den möjligheten, är att det finns incitament för dem att lägga överskotten direkt i det egna kapitalet. Det är nämligen svårare för beslutsfattarna att täcka tillfälliga underskott genom ta av det egna kapitalet och hänvisa till synnerliga skäl, jämfört med att använda sig av tidigare avsättningar i RUR. Konsekvensen blir en inlåsning av kapital och att kommuner och regioner ber om ytterligare statliga bidrag i stället för att dra nytta av sina egna goda resultat från tidigare år.

Slutsatsen av vår analys är att den nuvarande statliga finansieringen av kommunsektorn behöver ses över. Systemet behöver bli mer transparent, samt ge kommuner och regioner incitament att behålla budgetdisciplin och effektivisera sin verksamhet. Detta är av betydelse för att framtida regeringar ska kunna prioritera tillväxtreformer framför att varje år dela ut mer statliga bidrag till kommuner och regioner med en stark finansiell ställning.

Rapporten är författad av Nikolay Angelov, Elin Bergman, Sven-Olov Daunfeldt, Lena Furmark, Johan Lidefelt och Anders Morin. Alla är verksamma vid den samhälls-ekonomiska avdelningen, Svenskt Näringsliv.

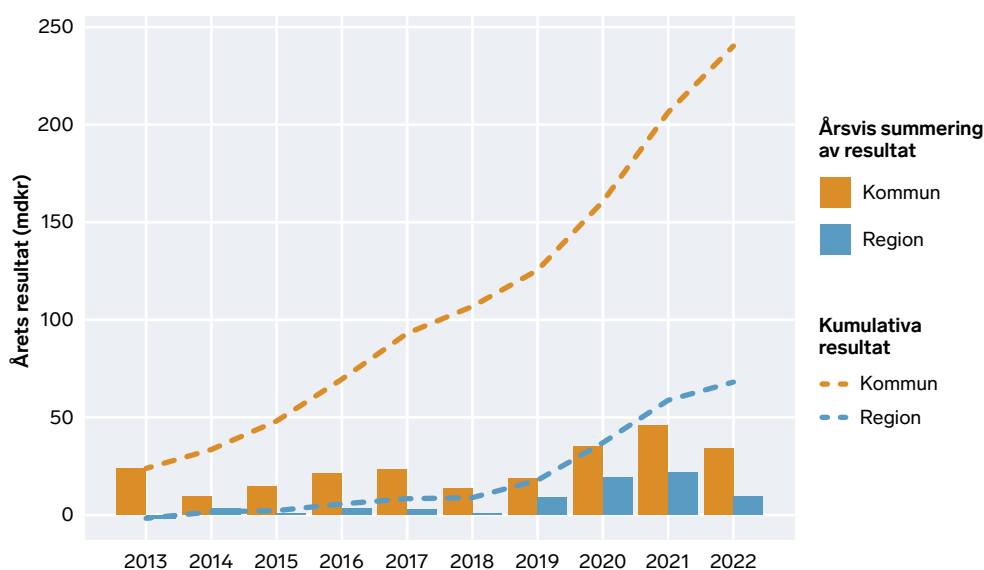
1. Inledning

När regeringen presenterade budgeten för 2024 stod det klart att 16 miljarder kronor (40 procent av reformutrymmet) avsattes i syfte att minska det förväntade underskottet hos kommuner och regioner. Detta var ändå väsentligt mindre än de 30 miljarder kronor som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ansåg behövdes.¹

De förväntade underskotten hos kommuner och regioner (kommunsektorn) under 2023 och 2024 uppstår huvudsakligen till följd av ökade pensionskostnader, som i sin tur beror på den höga inflationen. Eftersom kostnadsökningarna är styrda av ingångna pensionsavtal är de inte möjliga att undvika. Därmed går det att argumentera för att ökade statsbidrag är motiverade.

Men samtidigt har kommuner och regioner (i synnerhet kommunerna) under ett flertal år redovisat mycket stora överskott, vilket illustreras i figur 1.

Figur 1. Årets resultat och ackumulerat resultat i kommunsektorn, 2013–2022.

Not: Svenskt Näringslivs beräkningar på data över årets resultat i kommuner och regioner från SCB:s Statistikdatabas, tillgänglig på: <https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>.

Staplarna visar de årsvisa summorna av kommunernas respektive regionernas resultat. De två streckade linjerna illustrerar de ackumulerade resultaten för kommunerna respektive regionerna. De ackumulerade överskotten i kommunsektorn uppgick till totalt 308 miljarder kronor under perioden 2013–2022, fördelat på 240 miljarder kronor för kommunerna och 68 miljarder kronor för regionerna. Kommunerna har

¹ Se t.ex. SKR:s debattartikel "Krisen i välfärden blir värre för varje dag" från 8 september 2023 (tillgänglig på: <https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/skrdebatten/debattartiklar/debattartiklar/krisenivalfardenblirvarreforvarjedag.74704.html>)

på gruppnivå haft en brant uppåtgående trend med överskott varje enskilt år under det senaste decenniet. Förutom det första året (2013) har regionerna som grupp gått med överskott varje enskilt år, men de stora överskotten har skapats under och efter pandemin.²

De goda resultaten under perioden väcker frågan hur kommunsektorn har tagit tillvara på överskotten. I princip kan överskott antingen tillföras det egna kapitalet eller den så kallade resultatutjämningsreserven (vilket i sig är en delmängd i det egna kapitalet). Lagstiftningen ger sedan 2013 kommuner och regioner möjligheter att avsätta delar av sitt årliga överskott i den så kallade resultatutjämningsreserven (hädanefter RUR). Avsikten är att de avsatta medlen i RUR ska kunna användas för att täcka underskott i sämre tider.

Syftet med denna rapport är att undersöka i vilken grad kommunsektorn har använt sig av möjligheten att sätta av överskotten i RUR. Vi ställer följande frågor:

- I vilken mån har kommuner och regioner använt sig av möjligheten att avsätta medel till resultatutjämningsreserven i goda tider?
- Hade de förväntade underskotten 2023 och 2024 kunnat täckas om kommunsektorn hade lagt undan mer i RUR?
- Hur ser variationen i nyttjandet och avsättningar till RUR ut mellan kommuner och regioner över tid?

Rapportens huvudresultat är att kommuner och regioner som helhet har underutnyttjat möjligheten att spara i RUR. I absoluta tal hade kommunerna kunnat spara 108 miljarder kronor mer i RUR än vad de faktiskt gjorde under perioden 2013–2022. Motsvarande summa för regionerna uppgår till 14 miljarder kronor. Om vi sätter dessa summor i relation till de av SKR förväntade underskotten i kommunsektorn 2023–2024 på totalt 37 miljarder kronor ser vi att kommuner och regioner med väldigt god marginal hade kunnat finansiera sina underskott om de i större omfattning hade avsatt sina överskott till RUR.³

När vi undersöker enskilda kommuner och regioner visar det sig att endast en kommun (Filipstad) och ingen av regionerna har haft en så svag ställning att de inte har kunnat avsätta medel till RUR någon gång alls under perioden 2013–2022.⁴

² Notera att det finns variation inom kommunsektorn, det vill säga även om kommuner och regioner som helhet haft stora överskott så finns det enskilda kommuner och regioner som har svaga resultat och som har haft begränsade möjligheter att spara i RUR.

³ Enligt SKR:s ekonomirapport från oktober 2023 (SKR 2023a) kommer regionerna ha ett underskott på –15 miljarder kronor 2023 (överskott i kommunerna 9 miljarder kronor) och –24 miljarder kronor 2024 (underskott i kommunerna på –7 miljarder kronor). Se även till exempel SKR:s kommentarer "Dags att ge välfärden ett budgetbesked" (SKR 2023b), tillgänglig på: <https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/nyheter/nyhetsarkiv/dagsattgevalfardenettbudgetbesked.74410.html> och "Ännu tuffare ekonomiskt läge för regionerna" (SKR 2023c), tillgänglig på: <https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/nyheter/nyhetsarkiv/annutuffareekonomisktlageforregionerna.73168.html>

⁴ Det är dock viktigt att påpeka att det finns kommuner och särskilt regioner som har kunnat avsätta medel, men som 2022 ändå har en svag finansiell ställning. Exempelvis hade 13 av 290 kommuner och 9 av 21 regioner negativt eget kapital vid utgången av 2022 när vi inräknar ansvarsförbindelsen för äldre pensionsåtaganden (Källa: Svenskt Näringslivs beräkningar på tabeller i SCB:s Statistikdatabas (2023) över eget kapital och ansvarsförbindelsen).

Vår analys är betydelsefull eftersom en stor del av statsbudgetens årliga reformutrymme tenderar att återkommande tillfalla kommuner och regioner i form av ökade statsbidrag. Om kommunsektorn hade använt sig av möjligheten att avsätta överskott i RUR hade sannolikt inte statsbidragen till sektorn blivit lika stora. Detta innebär att de ökade statsbidragen till kommunsektorn har trängt undan andra möjliga satsningar under åren.

Rapportens resultat är också viktiga eftersom statliga bidrag till kommunsektorn riskerar att minska incitamenten för kommuner och regioner att effektivisera sin verksamhet. Om kommuner och regioner med bristande kostnadskontroll, och svagt sparande under goda år, har möjlighet att få ökade statsbidrag under dåliga år, så minskar incitamenten att effektivisera och prioritera i verksamheterna. Om kommunsektorn kan utgå från att de kommer att få hjälp av staten vid ekonomiska problem minskar dessutom incitamenten för kommuner med relativt god ekonomi att sätta av pengar till RUR. Omfattande statsbidrag till kommunsektorn skapar med andra ord låga incitament till god hushållning, och detta gäller såväl ekonomiskt välmående som mindre välmående kommuner och regioner.

Det finns också en risk att det nuvarande systemet ökar drivkrafterna för kommuner och regioner, samt organisationer inom kommunsektorn, att prognosticera underskott och måla upp en bild av att ekonomin är sämre än vad den i själva verket är. Detta stöds av att de faktiska resultaten för kommunsektorn regelbundet har blivit mycket bättre än vad SKR har prognosticerat i sina ekonomirapporter sedan 2016. Skillnaden mellan faktiska utfall och prognosticerade resultat uppgår till 49 miljarder kronor då man bortser från pandemiåren 2020 och 2021.⁵ Det innebär att SKR i sina prognoser i genomsnitt har *underskattat* resultatet i kommunsektorn med cirka 10 miljarder kronor per år. Det samlade prognosfelet för perioden är 56 procent, vilket innebär att resultaten i kommunsektorn i genomsnitt blivit 56 procent bättre än vad SKR har kommunicerat.⁶

Sammantaget finns det en risk att det nuvarande regelverket för RUR tillsammans med systemet för utbetalningar av statsbidrag leder till att effektiviseringsarbetet i kommunsektorn försummas, att skattebetalarna överfinansierar de kommuner och regioner som har en relativt stark finansiell ställning, samt att reformer för att öka effektiviteten och stärka tillväxtkraften i den svenska ekonomin uteblir.

Rapporten är disponerad på följande sätt. I kapitel 2 beskriver vi kommunallagens (KL) balanskrav och möjligheten att avsätta medel i en resultatutjämningsreserv. Rapportens empiriska upplägg beskrivs i kapitel 3 och de aggregerade resultaten avseende kommunsektorns användning av RUR presenteras i kapitel 4. I kapitel 5 presenterar vi en mer detaljerad analys per kommun och region avseende i vilken grad de använder sig av möjligheten att avsätta medel i RUR. Avslutningsvis sammanfattar och diskuterar vi resultaten från studien samt presenterar våra rekommendationer.

⁵ Källor: SKR:s Ekonomirapporter vår och höst 2014–23 (2015–16 ej tillgängliga). Under 2020 och 2021 gavs mycket stora tillskott från staten till kommuner och regioner med anledning av pandemin, vilket ökade överskotten kraftigt. Att prognosticera dessa extraordinära händelser och deras effekt på statsbidragen är naturligt mycket svårt eller omöjligt, därför exkluderar vi dessa två år från beräkningen.

⁶ $49/87=0,56$, där 87 är summan av de prognosticerade överskotten för åren 2016–2019 samt 2022.

2. Införande av resultatutjämningsreserven

Sedan år 2000 finns ett balanskrav för kommunsektorn, där grundprincipen är att löpande intäkter ska täcka löpande kostnader. Den statliga utredningen SOU 2011:59 konstaterade att resultaten under perioden 2000–2010, det vill säga efter balanskravets införande, förbättrades i kommunsektorn medan soliditeten (inklusive pensionsåtagandena) var närmast oförändrad.⁷

Utredningens betänkande ledde till en ändring i kommunallagen 2013 som innebär att kommuner och regioner fick möjlighet att spara överskott i en resultatutjämningsreserv för att användas i sämre tider (11 kap. 14 § kommunallagen).⁸ På så sätt skulle intäkter jämnas ut över konjunkturcykeln och neddragningar i den kommunala verksamheten i lågkonjunkturer skulle motverkas. Men idén var inte att ”möjliggöra en permanent/varaktig överbeskattning där delar av överskotten årligen sparas för framtiden” (2011:59 2011, 216).

RUR innebär att kommuner och regioner lättare kan frånga grundprincipen att budgetera med överskott genom att täcka ett väntat underskott med reserverna i RUR.⁹

Kommunallagen medger också att kommuner och regioner i vissa fall kan täcka ett tillfälligt underskott genom en minskning av det övriga egna kapitalet. Detta förutsätter att man uppfyller kriterierna för ”synnerliga skäl”. Vilka kriterier som bör vara uppfyllda framgår av förarbeten till kommunallagen. Enligt SKR kan följande tre situationer motivera synnerliga skäl:¹⁰

- Den finansiella ställningen är så stark att det kan vara försvarbart att under en tid gå med ett planerat underskott.
- Omstruktureringskostnader av engångskaraktär finns i samband med större strukturförändringar av verksamheten som på sikt leder till ett effektivare resursutnyttjande och god ekonomisk hushållning.
- Andra skäl som kan försvaras med ett mycket väl motiverat resonemang om god ekonomisk hushållning.

⁷ Soliditeten inklusive ansvarsförbindelsen har dock förbättrats sedan dess. Se SOU 2021:75, sid 97 ff.

⁸ Utredaren föreslog dock retroaktivitet från och med 2010 eftersom det året visade på stora överskott.

⁹ Notera att RUR är en delmängd av det egna kapitalet, vilket innebär att ett negativt resultat leder till att det egna kapitalet minskar.

¹⁰ Sveriges kommuner och regioner 2020, *RUR och God ekonomisk hushållning*.

I förarbetena (proposition 2003/04:105) utvecklas tolkningen av begreppet *stark finansiell ställning* enligt följande: "För att ett uttag av det egna kapitalet inte skall bryta mot kravet på god ekonomisk hushållning skall det bland annat finnas kapital som täcker hela pensionsskulden, inklusive den del som redovisas som en ansvarsförbindelse. Därutöver ska det finnas en buffert med realiserbara tillgångar som kan användas för delfinansiering av framtida investeringar." Det framgår att det dessutom ska göras en individuell bedömning utifrån den enskilda kommunens förutsättningar och behov.

Möjligheten att budgetera med underskott enligt punkt två tar fasta på åtgärder som på sikt förbättrar resursanvändningen och leder till en bättre ekonomi. Den sista punkten ger utrymme för andra skäl som kan finnas, utan att det anges närmare vad det kan vara. Här är istället kravet lagt på motiveringen och resonemanget som den vilar på.

Sammanfattningsvis finns relativt stor flexibilitet för kommuner och regioner att tillämpa synnerliga skäl, men tillämpningen ska utgöra undantag och behöver motiveras av antingen god soliditet, omstruktureringsåtgärder eller andra skäl som motiveras mycket väl.

3. Data och empirisk metod

I syfte att studera kommuners och regioners möjligheter och utnyttjande av att spara i RUR över tid genomför vi analyser på tidsserie- och tvärsnittsdata för Sveriges 290 kommuner och 21 regioner under perioden 2013–2022. Vår analys bygger på data från SCB.¹¹

Storleken på RUR finns redovisad i respektive kommuns och regions balansräkning. De totala summorna av dessa publiceras av SCB. Vi har beräknat förändringar i RUR mellan åren för att studera avsättningar och användandet av RUR under tidsperioden.

Som mest får kommuner och regioner avsätta årets resultat eller årets resultat efter balanskravsjusteringar (det lägsta av dessa) till RUR efter att antingen

- 1) en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunal-ekonomisk utjämning har dragits av, eller
- 2) två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunal-ekonomisk utjämning, har dragits av.

Det första regeln (1) gäller vid positivt eget kapital och det senare fallet (2) gäller vid negativt eget kapital. Vid beräkningen av eget kapital ska hänsyn tas till ansvarsförbindelsen för äldre pensionsskulder. Reglerna innebär i praktiken att ett lägre belopp får avsättas i de fall då det egna kapitalet är negativt. Det finns ingen i lag reglerad minsta avsättning som måste göras till RUR.

¹¹ Balans- respektive resultaträkningstabeller för kommuner och regioner från Statistikdatabasen (SCB 2023), tillgänglig på: <https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>. SN har även fått data på resultat efter balanskravsjustering för samtliga kommuner och regioner speciallevererad från SCB.

Vi beräknar den maximala summan som kommuner och regioner kan avsätta till RUR per år enligt följande:

Maximal RUR-avsättning

$$= \text{det lägsta av} \left\{ \begin{array}{l} \text{A. Årets resultat} \\ \quad -K \times (\text{skatteintäkter} + \text{generella statsbidrag} \\ \quad \quad + \text{kommunalekonomisk utjämning}) \\ \text{B. Årets resultat efter balanskravsjusteringar} \\ \quad -K \times (\text{skatteintäkter} + \text{generella statsbidrag} \\ \quad \quad + \text{kommunalekonomisk utjämning}), \end{array} \right.$$

där $K = 0,01$ vid beräkningen av den maximala RUR-avsättningens *övre gräns* (för kommuner och regioner med positivt eget kapital inklusive ansvarsförbindelse för äldre pensionsåtaganden) och $K = 0,02$ vid beräkningen av den *nedre gränsen* (negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelse för äldre pensionsåtaganden).¹² Tröskeln för att få göra den högsta maximala avsättningen är alltså lägre än för att få göra den lägsta maximala avsättningen till RUR.

För att kunna beräkna eget kapital när den så kallade ansvarsförbindelsen för äldre förmånsbestämda pensioner (intjänade före 1998) har inräknats så använder vi SCB:s data på pensionsförpliktelser inklusive löneskatt, som ej upptagits bland skulder eller avsättning i balansräkningen under borgensposter. Vi subtraherar den årliga summan av ansvarsförbindelsen från eget kapital för att avgöra om kommuner och regioner har positivt eller negativt eget kapital.¹³ Detta tillämpar vi sedan för att per år beräkna den maximala avsättningen som enskilda kommuner och regioner kan göra till RUR. Vi använder även denna beräkning av maximal RUR-avsättning för att kunna räkna ut skillnaden mellan maximala och observerade (faktiska) avsättningar, nyttjandegraden (hur många av de regioner respektive kommuner som hade möjlighet att spara i RUR som också gjorde det), samt avsättningsgraden (vilken andel faktiska avsättningar som motsvaras av de maximala avsättningarna).

Kommuner och regioner som har en RUR ska enligt lagen också upprätta egna riktlinjer för avsättning och disponering av medel. Lagens krav måste dock uppfyllas oavsett eventuella ytterligare egna krav i riktlinjerna. Våra beräkningar bygger på kommunallagens krav. Det har dels inte varit realistiskt görbart att gå igenom samtliga kommuners eventuella egna avvikande riktlinjer och sedan kvantifiera dessa så att de kan ligga till grund för beräkningar. Dels utgör eventuella egna riktlinjer som går utöver lagens krav uttryck för egna lokala preferenser som inte bygger på krav i lagstiftningen.

¹² I beräkningarna har vi valt att trunkera vid 0 eftersom endast positiva värden är relevanta: i de fall vår variabel för maximal RUR-avsättning antar ett negativt värde innebär det helt enkelt att kommunen/regionen inte kunde sätta av pengar till RUR det året. I dessa fall sätter vi alltså värdet till 0.

¹³ Denna finns tillgänglig för kommunerna i SCB:s Statistikdatabas på https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__OE__OE0107__OE0107C/AnsvarsforbL/ För regionerna finns datan på: https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START__OE__OE0107__OE0107A/BorgensforbKn/

4. Resultatutjämningsreserven: en underutnyttjad möjlighet att spara i goda tider?

Under perioden 2013–2022 har 228 av landets 290 kommuner gjort minst en avsättning till RUR, medan 12 av 21 regioner har avsatt pengar vid något tillfälle under samma tidsperiod. Totalt har det gjorts 819 avsättningar till RUR bland landets kommuner och 36 avsättningar bland regionerna sedan 2013.

År 2022 är extra intressant att studera eftersom kommuner och regioner hade information om de förväntade underskotten 2023 och 2024 när de beslutade om eventuella avsättningar till RUR. I ekonomirapporten i december 2022 skriver SKR att underskott väntas både 2023 och 2024 som en följd av att kostnaderna för pensionerna kommer att öka mycket kraftigt dessa år.¹⁴ Avsättningar till RUR sker i samband med årsbokslut, vilket innebär att sektorn vid den tidpunkten kände till de kommande kostnadsökningarna från pensionsskulderna och de förväntade underskotten.

Kommunerna satte totalt av 8,2 miljarder kronor till RUR 2022 samtidigt som det totala överskottet i kommunerna uppgick till 34 miljarder kronor. Detta innebär att endast 24 procent av kommunernas överskott sattes av till RUR under 2022. Regionerna satte totalt av 5,2 miljarder kronor i RUR 2022. Det totala överskottet i regionerna uppgick till 9,3 miljarder kronor 2022, vilket innebär att avsättningen till RUR för regionerna som helhet motsvarade cirka 56 procent av överskottet.

Kommunernas egna kapital uppgick till 605 miljarder kronor år 2022. Av de 605 miljarderna var 38 miljarder avsatta i RUR. Detta kan jämföras med att det egna kapitalet uppgick till 374 miljarder kronor 2013, varav 6 miljarder kronor var avsatta i RUR. I regionerna fanns det totalt 119 miljarder kronor i eget kapital 2022, varav RUR uppgick till totalt 15 miljarder kronor. 2013 hade regionerna 43 miljarder kronor i eget kapital, varav 771 miljoner kronor var avsatta i RUR.

Ökningen av kommuner och regioners egna kapital är därmed betydligt högre i absoluta termer än ökningen av RUR (som är en delmängd av eget kapital), vilket visar att kommuner och regioner har valt att låta överskott i huvudsak hamna direkt i det egna kapitalet i stället för i RUR, se figur B1–B4 i appendix B (figurerna illustrerar årsvis summering och medelvärden för kommuner respektive regioner).

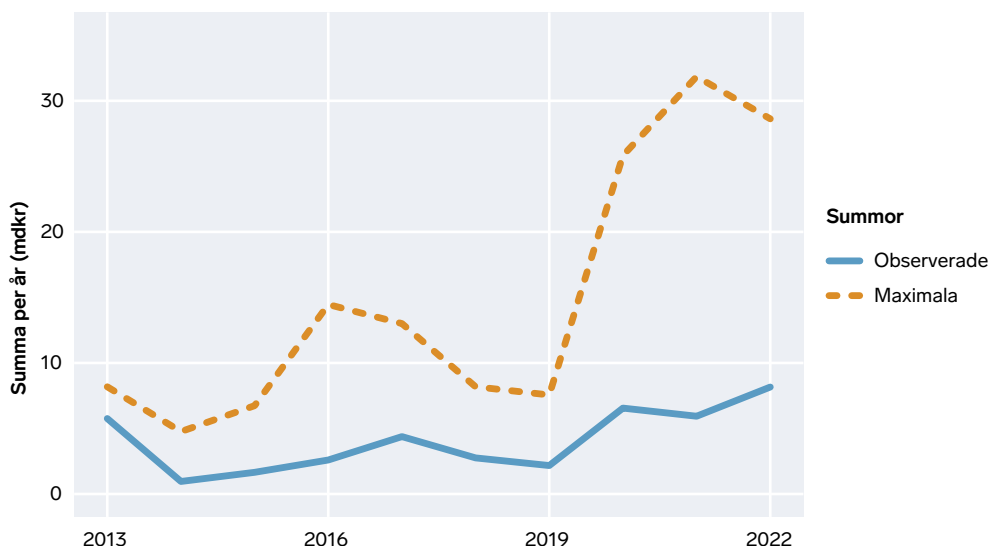
¹⁴ SKR, Ekonomirapporten, december 2022. Se exempelvis sid 6–7.

4.1 Avsättningar till resultatutjämningsreserven i kommunerna

Vi börjar analysen genom att undersöka skillnader mellan möjliga avsättningar och faktiska avsättningar till RUR i kommunerna under perioden 2013–2022. Resultaten som presenteras i figurerna visar: (i) den faktiska avsättningen per år och (ii) den högsta möjliga avsättningen per år. Värdena till grund för figurerna i detta avsnitt presenteras i tabell A1–A2 i appendix A.

Figur 2 nedan visar summan av kommunernas faktiska avsättningar till RUR per år, samt summan av de maximala årliga avsättningarna kommunerna hade kunnat göra enligt lagstiftningen. Den blå heldragna linjen visar observerade (det vill säga faktiska) avsättningar, medan den gröna streckade linjen visar hur mycket kommunerna maximalt hade kunnat spara i RUR. Resultaten visar att kommunerna som grupp under varje år har lagt undan betydligt mindre i RUR än vad kommunallagen medger. Det är värt att återigen nämna att lagen endast innehåller en övre gräns för avsättningar till RUR. Att kommunerna har satt av endast en liten del av den maximalt möjliga avsättningen ska tolkas som aktiva val som kommunerna, enligt gällande lagstiftning, är fria att göra. Figur 2 visar dock tydligt att dessa aktiva val har resulterat i betydligt lägre RUR-avsättningar än vad som hade varit möjligt.

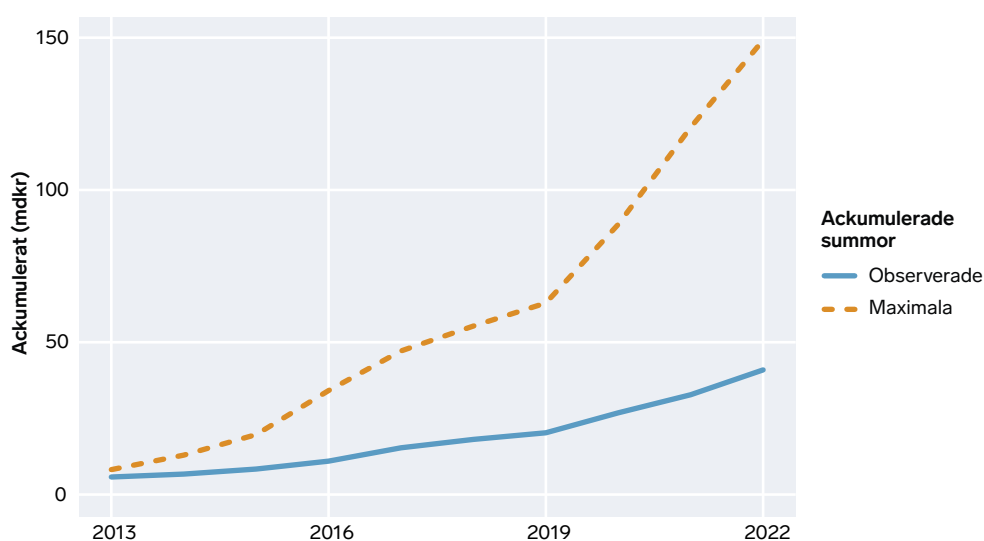
Figur 2. Faktiska avsättningar till RUR och maximala möjliga avsättningar i kommunerna, 2013–2022.

Vi kan också observera att skillnaden mellan vad kommuner har lagt undan och vad de kan lägga undan i RUR är större i slutet av perioden. Under 2022 uppgick skillnaden till drygt 20 miljarder kronor, medan skillnaden 2013 var drygt 2 miljarder kronor. Skillnaden var som störst 2021 då kommunerna hade möjlighet att sätta av nära 26 miljarder kronor mer till RUR än vad de faktiskt gjorde.

För att visa vad som händer när kommunerna över tid avsätter mindre i RUR än vad som är möjligt ackumulerar vi summorna av de årliga observerade avsättningarna och de beräknade maximala avsättningarna under perioden 2013–2022 i figur 3. Den vertikala skillnaden mellan den blå heldragna och den gröna streckade linjen visar hur mycket som kommunerna inte har avsatt till RUR, trots att de har haft möjlighet. Det sista året för vilket vi har data (2022) uppgick denna skillnad (ackumulerat sedan 2013) till över 108 miljarder kronor. Vi kan observera att skillnaden mellan faktiska och möjliga avsättningar ökar över tid när vi ackumulerar respektive mått.

Figur 3. Ackumulerade avsättningar till RUR och maximala möjliga avsättningar i kommunerna, 2013–2022.

Kommunerna väntas gå med 9 miljarder kronor i överskott 2023, men med underskott på 7 miljarder kronor 2024.¹⁵ Kommunerna som grupp har med andra ord inte något nettounderskott att täcka de kommande två åren. De 108 miljarder som kommunerna sammantaget kunde ha avsatt till resultatutjämningsreserven under perioden 2013–2022 skulle dessutom, med betydande marginal, ha täckt de tillfälliga underskott som kommunerna förväntas ha 2024.

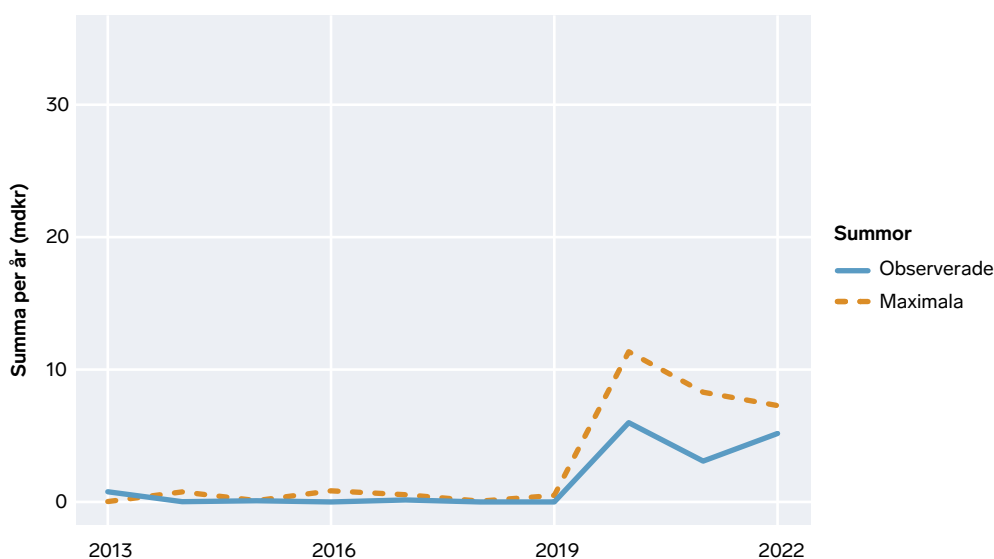
Under den undersökta perioden har kommunerna använt en del av resurserna som de satt av i RUR. Figur 3 visar de observerade ackumulerade avsättningarna, det vill säga alla avsättningar som gjorts till RUR under den studerade perioden, oavsett om avsättningen senare har använts för att täcka ett underskott. Kommunernas observerade ackumulerade avsättningar för 2013–2022 uppgick till 41 miljarder kronor och från tabell A3 i appendix A kan vi se att knappt 3 miljarder har använts någon gång under den studerade perioden. Detta innebär att det också finns 38 miljarder kronor kvar i RUR för att täcka de 7 miljarder kronor i underskott som förväntas uppstå 2024.

¹⁵ Det är SKR som presenterar dessa uppskattningar i oktober 2023 års Ekonomirapport, tillgänglig på: <https://skr.se/skr/tjanster/rapporterochskrifter/publikationer/ekonomirapportenoktober2023.75603.html>

4.2 Avsättningar till resultatutjämningsreserven i regionerna

Motsvarande analys för regionerna avseende summan av RUR-avsättningar och ackumulerade RUR-avsättningar i relation till de möjliga avsättningarna presenteras i figur 4 och 5 nedan. Värdena presenteras också i tabell A4 och tabell A5 i appendix A.

Figur 4. Faktiska avsättningar till RUR och maximala möjliga avsättningar i regionerna, 2013–2022.

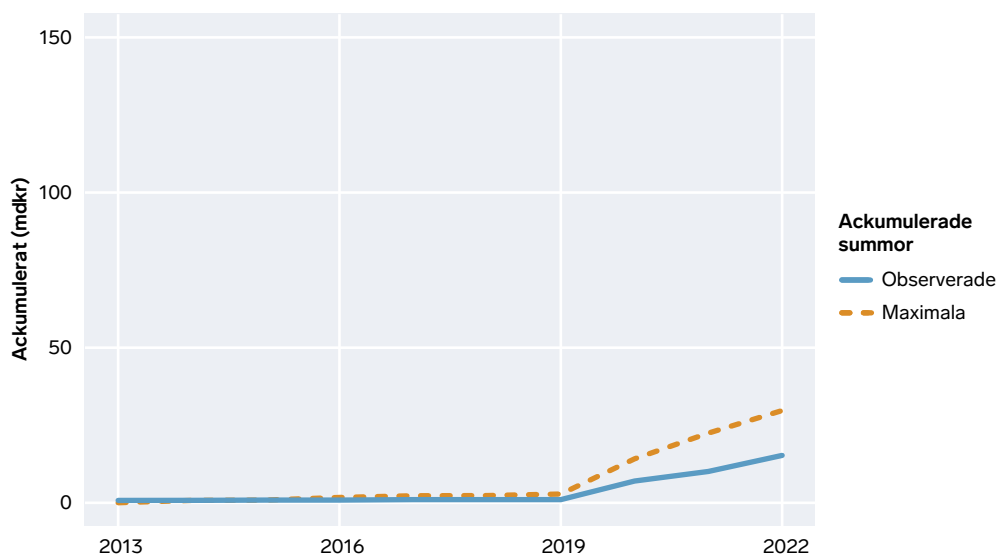
Resultaten i figur 4 visar att regionerna under alla de studerade åren, förutom startåret 2013, hade kunnat avsätta mer till RUR än vad de faktiskt gjorde. Fram till utbrottet av Covid-19-pandemin var dock de maximala möjliga avsättningarna till RUR små. Med andra ord tillät inte regionernas ekonomi några större avsättningar till RUR före pandemin. Skillnaden mellan observerade och maximala avsättningar ökade dock kraftigt 2020 då regionerna fick stora statsbidrag för att hantera pandemin. Men stora delar av dessa medel användes inte i den löpande verksamheten, vilket innebär att regionerna som grupp har gått med stora överskott under de tre senaste åren. Avsättningarna till RUR ökade under de tre senaste åren men resultaten i figur 4 visar att regionerna hade kunnat avsätta mycket mer till RUR under dessa år än vad de faktiskt har gjort.

I samband med bokslutsarbetet för 2022, då de stigande pensionskostnaderna och förväntade framtida underskotten var kända, kunde regionerna ha satt av mer än 2 miljarder kronor mer i RUR än vad de faktiskt gjorde för detta enskilda år. De största skillnaderna mellan möjligt och faktiskt sparande i RUR uppstod under pandemiåren 2020 och 2021. Regionerna hade då kunnat avsätta drygt 5 miljarder kronor mer till RUR per år än vad de faktiskt gjorde. Totalt hade regionerna kunnat spara uppemot 13 miljarder kronor mer i RUR under de tre senaste åren (2020–2022) jämfört med vad de valde att göra.

De ackumulerade summorna som presenteras i figur 5 visar att regionerna hade kunnat avsätta drygt 14 miljarder kronor mer i RUR om de hade avsatt maximalt belopp varje år under perioden 2013–2022. De totala ackumulerade avsättningarna uppgår till 15 miljarder kronor 2022. Vid 2022 års utgång hade regionerna kvar 14,5 miljarder kronor i RUR, vilket beror på att regionerna under den studerade perioden använt totalt 723 miljoner kronor från RUR (se tabell A6 i appendix A).

Sammantaget innebär detta att regionerna, även efter beaktande av de redan använda RUR-medlen, hade kunnat täcka underskott på 29 miljarder kronor om de under hela perioden konsekvent hade avsatt det maximala beloppet till RUR. Detta kan jämföras med de av SKR predikterade underskotten för regionerna på 15 miljarder kronor för 2023 och 24 miljarder kronor för 2024, det vill säga 39 miljarder totalt. Detta innebär att regionerna, på aggregerad nivå, hade kunnat täcka en betydande del av sitt underskott om de hade satt av mer pengar i RUR under den studerade tidsperioden.¹⁶

Figur 5. Ackumulerade avsättningar till RUR och maximala möjliga avsättningar i regionerna, 2013–2022.

¹⁶ Se prognoserna i SKR:s ekonomirapport från oktober 2023 (SKR 2023a).

5. Hur varierar nyttjandet och avsättningen till RUR bland kommuner och regioner?

I kapitel 4 undersökte vi hur kommuner och regioner som grupp har använt sig av möjligheten att avsätta resurser till RUR. Fokus var då på den absoluta summan som de hade kunnat avsätta, men inte gjorde. I detta kapitel undersöker vi hur användandet har sett ut per kommun och per region. För att kunna göra en rättvis jämförelse mellan olika kommuner och regioner behöver vi beakta att vissa är betydligt större än andra. Vi väljer därför att studera andelar istället för belopp i detta kapitel.

Följande två viktiga mått introduceras i detta kapitel:

- *Nyttjandegraden*: andelen som sätter av medel till RUR i relation till det totala antalet som har möjlighet att göra detta.
- *Avsättningsgraden*: avsättningen till RUR i relation till den maximala möjliga avsättningen till RUR.

5.1 Nyttjandegraden av RUR bland kommuner och regioner

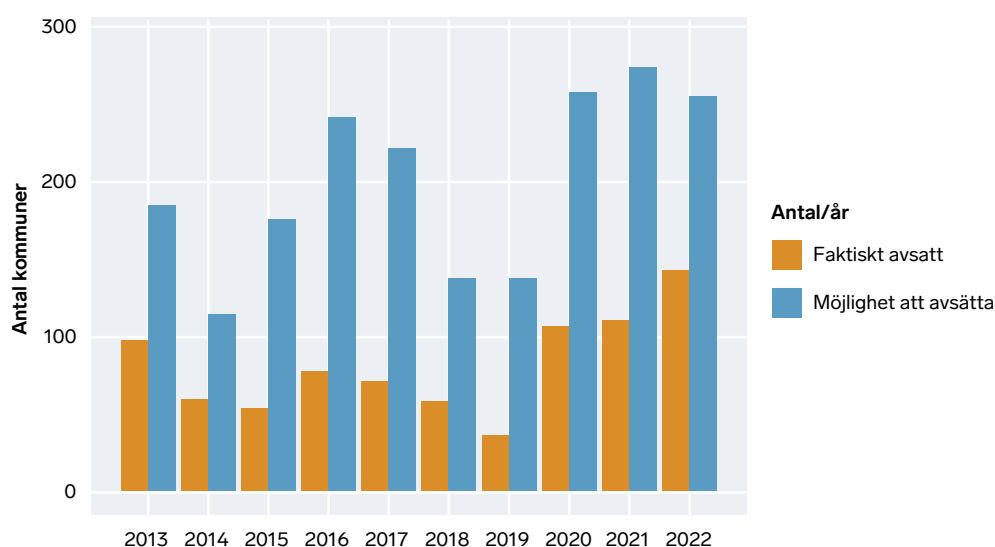
Vi börjar med att studera nyttjandegraden, det vill säga hur stor andel av kommuner respektive regioner som har gjort en avsättning till RUR under de år som de har haft möjlighet enligt regelverket. Under perioden 2013–2022 har det funnits 2 003 tillfällen då kommunerna har kunnat sätta av delar av sitt överskott i RUR. Detta innebär att kommunerna har haft möjlighet att göra avsättningar till RUR i 69 procent av alla möjliga kommun-års observationer under den studerade tidsperioden.

Men enligt kommunernas balansräkningsrapportering har avsättningar (av varierande storlek) skett i endast 819 av fallen. Detta innebär att nyttjandegraden, det vill säga antalet observerade RUR-avsättningar i relation till antalet möjliga fall av RUR-avsättningar, uppgår till 41 procent sett över hela den undersökta perioden. Med andra ord har möjligheten att spara i RUR använts i en minoritet av fallen.

I figur 6 presenteras årliga siffror över antalet kommuner som valt att sätta av medel till RUR och de som hade möjlighet att göra detta under perioden 2013–2022. Staplarna illustrerar antalet kommuner med möjlighet respektive antalet kommuner som gjorde RUR-avsättningar. Den gröna linjen i figur 8 längre ned illustrerar nyttjandegraden per år.

Resultaten i figur 6 visar att kommunerna som grupp konsekvent har underutnyttjat RUR (de högra staplarna som illustrerar möjlighet att avsätta per år är alltid högre än de vänstra som illustrerar faktiskt avsättande). Figur 8 visar att nyttjandegraden för kommunerna per år över perioden varierar från 27 procent (2019) till 56 procent (2022). Notera att tröskeln för att en kommun ska räknas som att ha nyttjat RUR är väldigt låg. En RUR-avsättning över noll kronor klassificeras som ett nyttjande. Även med denna låga tröskel är det relativt få kommuner som har tagit tillvara på möjligheten att spara pengar i goda tider för att användas i sämre tider.

Figur 6. Nyttjandegraden av RUR i kommunerna, 2013–2022.

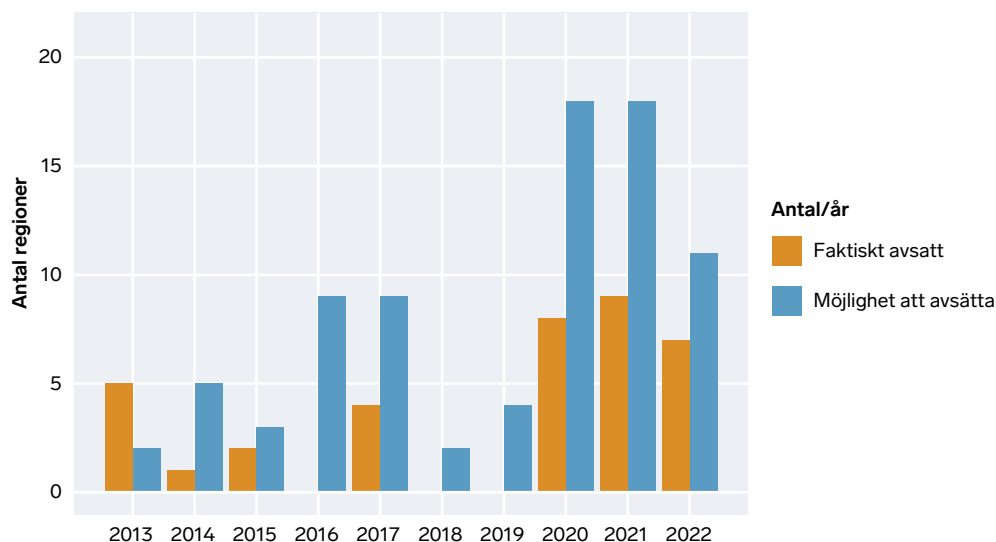

Figur 7 visar att det fanns 81 tillfällen för regionerna att sätta av pengar i RUR under perioden 2013–2022. Detta innebär att regionerna har haft möjlighet att göra avsättningar till RUR i 39 procent av fallen. Enligt balansräkningsrapporteringen har avsättningar (av varierande storlek) till RUR skett i 36 fall, vilket motsvarar 44 procent av det totala antalet möjliga fall.

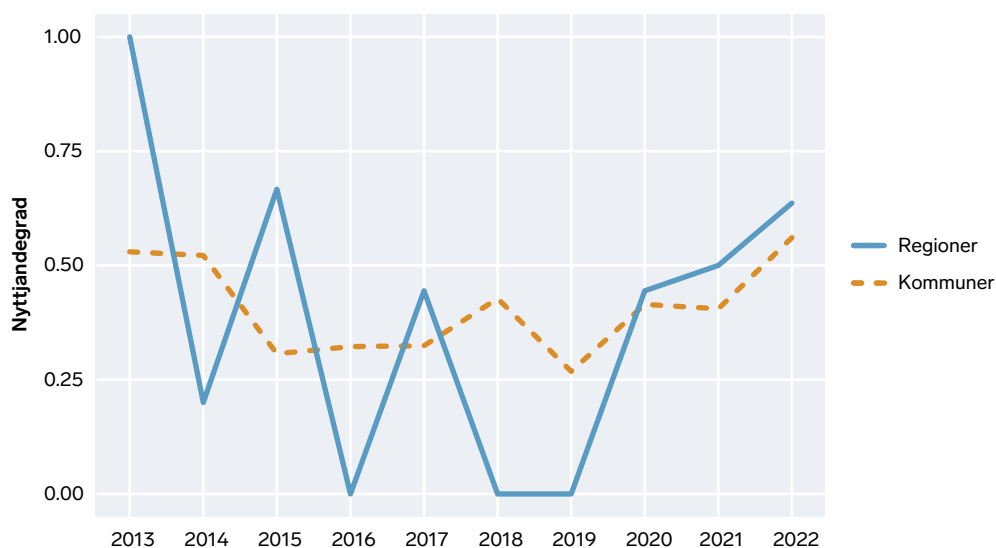
Som figur 7 visar avsatte alla regioner som hade möjlighet medel i RUR startåret 2013, men därefter har nyttjandet varierat stort. Den heldragna linjen i figur 8 visar att nyttjandegraden därefter som lägst har varit 0 (2016, 2018 och 2019) och som högst 0,66 (2015). Med andra ord ser vi stor variation i hur många regioner som använder RUR när de har haft möjlighet under den undersökta tidsperioden.

Med tanke på den låga tröskeln för att räknas som nyttjande är det anmärkningsvärt att nyttjandegraden endast ett år (2013) överstiger 0,75.¹⁷ Endast ett av de undersökta åren använde sig med andra ord mer än 75 procent av regionerna av möjligheten att spara i RUR. Tre av tio undersökta år använde ingen av regionerna möjligheten att spara i RUR (2016, 2018 och 2019).

Figur 7. Nyttjandegraden av RUR i regionerna, 2013–2022.

Figur 8. Nyttjandegraden av RUR i kommunsektorn, 2013–2022.

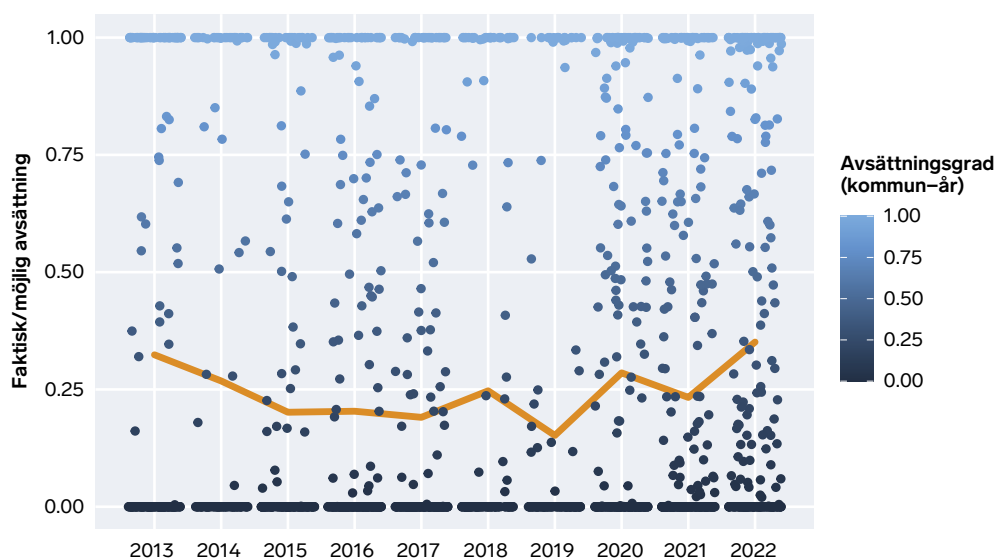
¹⁷ Att antalet regioner som satte av till RUR 2013 är större än vad våra beräkningar gör gällande angående antalet som hade möjlighet att avsätta, har troligen att göra med att regionerna startåret 2013 använde sig av retroaktivitet och därmed inräknade överskott från tidigare år.

5.2 Avsättningen till resultatutjämningsreserven bland kommuner och regioner

Givet att kommuner och regioner har en möjlighet att sätta av medel till RUR så behöver de också bestämma hur mycket som ska sättas av. Vi mäter därför också *avsättningsgraden*, vilket definieras som avsättningen i relation till den maximalt möjliga avsättningen (faktiskt avsättning/möjlig avsättning). En kommun eller region som inte avsätter något till RUR, trots att de har möjlighet, kommer att ha en avsättningsgrad som är lika med 0, medan avsättningsgraden är lika med 1 om kommunen eller regionen avsätter det maximala beloppet till RUR.¹⁸

I figur 9 illustrerar vi den genomsnittliga årliga avsättningsgraden för kommunerna (den orangea heldragna linjen) och de enskilda kommunernas avsättningsgrad per år (prickarna) under perioden 2013–2022.¹⁹ Resultaten visar att avsättningsgraden i många fall är noll.

Figur 9. Genomsnittlig avsättningsgrad och avsättningsgrad per kommun, 2013–2022.

Vi kan från figuren observera att det finns en mycket stor variation i avsättningsgraden mellan kommunerna. Vissa kommuner avsätter relativt mycket av det maximalt tillåtna beloppet, medan andra kommuner avsätter relativt lite till RUR i relation till den maximala möjliga avsättningen. Observationerna täcker hela spannet från en avsättningsgrad om 0 till 1. Vi kan också se att antalet prickar över noll ökar från 2020, vilket visar att antalet kommuner som gör avsättningar till RUR har ökat sedan dess.

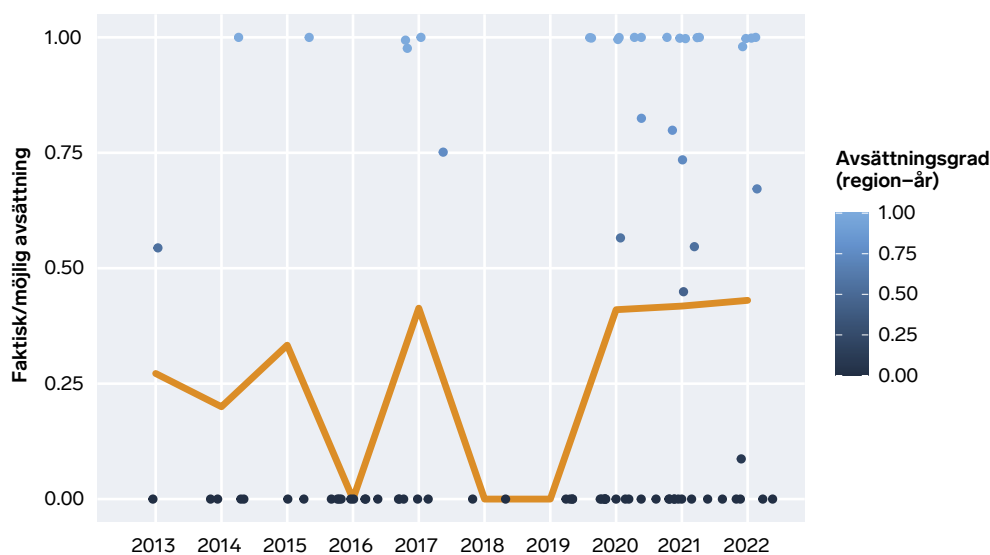
¹⁸ Korrelationskoefficienten mellan den maximala RUR-avsättningen och de observerade RUR-avsättningarna är lika med 0,3 (Pearsons metod). Det finns följaktligen ett positivt samband mellan möjliga avsättningar och de faktiska RUR-avsättningarna men sambandet är ganska svagt.

¹⁹ Avsättningsgraden har trunkerats vid 1. I de fall en kommun eller region p.g.a. mätfel eller annat har avsatt mer än vad de maximalt får enligt kommunallagen så har vi följaktligen satt värdet till 1. Notera att vi inte har trunkerat några värden vid beräkningarna i kapitel 4.

Den genomsnittliga avsättningsgraden, det vill säga hur mycket som kommunerna i genomsnitt avsätter till RUR i relation till den möjliga maximala ersättningen, är däremot relativt konstant över tid. Periodens lägsta genomsnittsvärde är 0,15 och inträffade år 2019. Periodens högsta värde är 0,35 och inträffade år 2022. Till och med periodens högsta avsättningsgrad (observerad 2022, efter två år av överskott till följd av stora pandemirelaterade statsbidrag) är följaktligen långt under 0,5. Med andra ord har kommunerna använt långt under hälften av det möjliga sparutrymmet i RUR.

I figur 10 gör vi motsvarande analys för regionerna och kan då observera ett liknande mönster. Som för kommunerna illustrerar prickarna individuella observationer för regionerna per år medan den heldragna orangea linjen visar den genomsnittliga avsättningsgraden per år för samtliga regioner. Många regioner gör inga avsättningar alls till RUR fast de hade kunnat, det vill säga vi observerar i många fall en avsättningsgrad som är lika med 0. Detta bekräftar den tidigare analysen att nyttjandet av RUR är lågt även bland regionerna.

Figur 10. Genomsnittlig avsättningsgrad och avsättningsgrad per region, 2013–2022.

Sedan 2020 kan vi även för regioner se en ökad användning av RUR, vilket illustreras av att prickarna ovanför 0 ökar. Vi kan också observera att den genomsnittliga avsättningsgraden ökar mot slutet av perioden. Regionerna har gått från de lägsta avsättningsgraderna i periodens början år 2013 och 2014 (0,3 respektive 0,2) till de högsta avsättningsgraderna 2017 samt mot slutet av periodens år 2020, 2021 och 2022 (0,4 samtliga år).

Regionerna har dock samtliga år lagt undan mindre än hälften av vad kommunallagen medger. Ett sätt att tolka detta är att regionerna under perioden 2013–2022 hade kunnat spara dubbelt så mycket i RUR för att bättre rusta sig för den inflation och lågkonjunktur vi nu möter. Som nämnt tidigare hade inte regionerna kunnat täcka hela det underskott som SKR förutspår 2023 och 2024, men att helt ta tillvara på möjligheten att spara i RUR hade minskat behoven av ökade bidrag från staten eller skattehöjningar utan att dra ned på välfärdsproduktionen.

Kommunsektorns förväntade underskott 2023, samt avsättningar till RUR, användning av RUR och maximala möjliga avsättningar till RUR under perioden 2013–2022, presenteras i tabell C1 per kommun och i tabell C2 per region (se appendix C).

Resultaten i tabell C1 visar att 126 kommuner har prognosticerade underskott 2023. Detta antal minskar till 36 om kommunerna använder de RUR-medel som fanns avsatta i slutet av 2022. Om vi lägger till det belopp som kommunerna maximalt hade kunnat spara i RUR under perioden 2013–2022 återstår endast 9 kommuner.

Regionerna väntas gå med ett underskott om totalt –17 miljarder kronor 2023. Som framgår av kolumn A i tabell C2 i appendix C så förväntas 20 av 21 regioner gå med underskott 2023. Antalet minskar till 13 om de använder de RUR-medel som de har sparat under perioden 2013–2022. Om regionerna hade sparat maximalt i RUR under perioden 2013–2022 sjunker antalet som väntas gå med underskott till 8.

6. Slutsatser

Syftet med denna rapport har varit att studera kommunsektorns nyttjande av RUR, det vill säga den möjlighet som kommuner och regioner har sedan 2013 års ändring av kommunallagen att spara överskott i ekonomiskt gynnsamma tider för att täcka underskott i sämre tider.

Resultaten som presenteras i rapporten visar att:

- Kommuner och regioner har tillsammans satt av mycket mindre medel i RUR än vad som är möjligt enligt kommunallagen. För hela sektorn saknas i sparade medel i RUR ett totalbelopp om 123 miljarder kronor, ackumulerat från 2013 till och med 2022. Detta är ett stort underutnyttjande av sparpotentialen i ekonomiskt gynnsamma tider.
- Kommunerna har totalt satt av 41 miljarder kronor i RUR under perioden 2013–2022, men hade kunnat sätta av 108 miljarder kronor mer. Kommunernas totala kvarstående belopp i RUR uppgick till 38 miljarder kronor i slutet av 2022, och kommunerna förväntas gå med ett överskott på 9 miljarder kronor 2023. Hur mycket av detta som kommer att sparas i RUR vet vi inte ännu. Enligt SKR:s prognos kommer kommunerna att gå 7 miljarder kronor i underskott 2024. Detta innebär att kommunerna som grupp, med mycket goda marginaler, kommer kunna täcka de förväntade underskotten 2024 med hjälp av RUR.
- Regionerna har under perioden 2013–2022 totalt satt av 15 miljarder kronor i RUR, men de hade kunnat sätta av ytterligare 14 miljarder kronor. Det fanns totalt kvar 14,5 miljarder kronor i RUR i slutet av 2022. SKR predikterar att underskottet i regionerna blir 39 miljarder kronor under perioden 2023–2024. En stor del av underskottet hade alltså kunnat täckas om regionerna hade utnyttjat möjligheten att spara i RUR i större utsträckning.
- Det finns en stor variation bland både kommuner och regioner avseende avsättningar till RUR. Generellt sett så är dock nyttjandegraden (andelen som sätter av medel då de har möjlighet) och avsättningsgraden (avsatta medel i förhållande till möjlig avsättning) varit mycket låga. Om maximala avsättningar hade gjorts till RUR under perioden 2013–2022 så hade antalet kommuner som beräknas gå med underskott 2023 sjunkit från 126 till 9. Antalet regioner som väntas gå med underskott 2023 hade sjunkit från 20 till 8.

Slutsatsen av vår analys är att det finns ett stort underutnyttjande av RUR i kommunsektorn. Såväl kommuner som regioner hade under de tio åren som gått sedan RUR infördes kunnat spara betydligt mer i goda tider för att jämna ut intäkter över konjunkturcykeln, så som är lagstiftarnas avsikt. Kommunsektorn skulle då stå bättre rustade än idag för att kunna möta sämre tider, utan behov av skattehöjningar eller höjda statsbidrag.

Frågan är varför kommuner och regioner har valt att inte sätta av mer medel i RUR, trots att de generellt sett har haft den möjligheten? En möjlig delförklaring är att kunskapen om RUR och dess regelverk kan vara låg i vissa kommuner och regioner. En ytterligare möjlig delförklaring är att det finns incitament för de lokala beslutsfattarna att lägga överskotten i det egna kapitalet i stället för att göra avsättningar till RUR. Det är svårare att motivera användning av eget kapital genom synnerliga skäl än att disponera RUR, vilket medför en större grad av inlåsnings om överskotten läggs i eget kapital i stället för RUR. Konsekvensen av detta blir att det ligger närmare till hands för kommuner och regioner att be om ytterligare statliga bidrag om de inte har så stora summor avsatta i RUR. Användning av RUR kan alltså tänkas resultera i mindre extra pengar från staten till kommuner och regioner.

Ett tydligt exempel som illustrerar detta är Stockholms stad. Stockholms har haft möjligheten att sätta av 19 miljarder kronor i RUR under perioden 2013–2022, men har valt att sätta av 0 kronor. Konsekvensen är att det egna kapitalet (förutom RUR) har byggts upp och uppgick vid bokslutet 2022 till 142 miljarder kronor. Hade en liten del av överskotten sparats i RUR hade Stockholms stad kunnat använda RUR under 2024 i stället för att höja skatten. Som alternativ till att använda RUR hade dessutom ett användande av eget kapital med hänvisning till synnerliga skäl varit fullt rimligt givet Stockholms starka soliditet på 50 procent.²⁰

Våra resultat visar samtidigt att läget är mer bekymmersamt i regionerna än i kommunerna. I regionerna hade maximala RUR-avsättningar under hela perioden inte kunnat täcka hela de av SKR förväntade underskotten under 2023 och 2024, men ett sådant sparande hade inneburit att regionerna haft ett mindre behov av hjälp från staten. Frågan är varför det är så stor skillnad mellan kommunerna och regionerna? En förklaring är att regionerna har drabbats hårdare av de ökade pensionskostnaderna till följd av den höga inflationen. En ytterligare förklaring är att många regioner i utgångsläget hade en svagare finansiell ställning.

Det mer bekymmersamma läget bland landets regioner bör mana till eftertanke och fokus bör riktas mot hur regionerna ska kunna effektivisera sin verksamhet. Långa vårdköer, långsam digitalisering och en ökad administrativ börda tar mycket resurser i anspråk. Staten bör öka incitamenten för regionerna att arbeta med effektiviseringsåtgärder och ”benchmarking”. Ökad statlig styrning och på sikt färre regioner är nödvändigt. Det behövs även en nationellt samordnad digitalisering kombinerad med ökade möjligheter för invånare att välja vård över hela landet, och privata vårdgivares kapacitet bör nyttjas bättre för att kapa vårdköerna. I Danmark har statliga myndigheter löpande uppföljning av regionernas kostnader, prestationer och utfall. Dessutom ställer staten i Danmark krav på produktivetsförbättringar och särskilda kvalitetsförbättringar inom regionernas verksamhet. Sverige bör i dessa avseenden lära av Danmark.

²⁰ Eget kapital 142 miljarder och 50 procent soliditet avser kommunkoncernen.

Det är viktigt att kommunsektorn har en hållbar finansiering som möjliggör en hög och jämn kvalitet på välfärden utan att medborgarna överbeskattas direkt genom höjda skatter på kommunal- och regional nivå, eller indirekt genom onödigt stora statsbidrag. Men det nuvarande systemet för finansiell styrning av kommunsektorn, med stora tillskott av i huvudsak generella statsbidrag, uppnår inte detta syfte och bör därför ses över. Det behövs ett transparent system som ger kommuner och regioner incitament till stark budgetdisciplin och effektivisering av sin verksamhet. Vi menar att detta är en mycket angelägen fråga, inte minst för att framtida regeringar ska ha reformutrymme nog för att genomföra tillväxtreformer i stället för att dela ut statliga bidrag till kommuner och regioner som i grunden har så god ekonomisk ställning att de inte behöver tillskott.

Nästa år kommer ett nytt regelverk för reservering av medel i kommunsektorn på plats. RUR avskaffas och ersätts av resultatreserver (RER). RER innebär samma möjligheter att spara överskott, men tillåter en något friare medelsanvändning. Medelsanvändningen behöver inte ske i syfte att jämna ut intäkter under en konjunkturcykel. Den måste dock vara förenlig med god ekonomisk hushållning. Ytterligare en viktig skillnad är att det totala sparandet i RER inte får växa och bli större än fem procent av summan av skatteintäkter, utjämning och statsbidrag.²¹ Det är en begränsning som inte har funnits hittills, men som kan ifrågasättas utifrån resultaten i denna rapport. Problemet har inte varit att kommunsektorn sparat för mycket i RUR utan att de avsatt för lite.

Det är välkommet att kommuner och regioner har stärkt sin soliditet under perioden 2013–2023. Men detta borde i högre grad ha åstadkommit genom en bättre kostnadskontroll och effektivitet än genom ökade statsbidrag. En viktig fråga för framtida studier är därför att undersöka vart överskotten hos kommuner och regioner har tagit vägen. I vilken utsträckning har de använts till att stärka välfärdens kärna? En genomlysning av hur kommunsektorn använder sina resurser är därför högst angelägen.

Slutligen är det viktigt att betona att inte alla kommuner och regioner har en stark finansiell ställning. Även om kommunsektorn överlag har fått en allt bättre ekonomisk situation, vilket har möjliggjort för dem att öka det egna kapitalet och soliditeten, så finns det regioner och kommuner som har en svår ekonomisk situation. Om vi använder möjligheten att spara i RUR som ett mått på en god ekonomisk situation är det bekymmersamt när kommuner och regioner inte ens i ekonomiskt goda tider har tillräckliga överskott för att kunna spara inför lågkonjunkturer. Vi behöver därför få en bättre förståelse för vad det är som kännetecknar de regioner och kommuner som återkommande har ekonomiska problem, trots generösa statsbidrag och en egen skattebas.

²¹ <https://regeringen.se/contentassets/896f4379e6a24f0ea2ef119f135576c1/effektiv-ekonomistyrning-i-kommuner-och-regioner.pdf>

Referenser

Kommunallag (2017:725). Finansdepartementet. Utfärdad: 2017-06-22
Ändrad: t.o.m. SFS 2022:638.

Prop. 2003/04:105, *God ekonomisk hushållning i kommuner och landsting*.

SOU 2011:59. *Spara i goda tider – för en stabil kommunal verksamhet*. Betänkande av Utredningen om kommunsektorn och konjunkturen. Stockholm: Statens offentliga utredningar.

SOU 2021:75, *En god kommunal hushållning*. Betänkande av Utredningen om en effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner. Stockholm: Statens offentliga utredningar.

Statistiska centralbyrån. *Statistikdatabasen*. Tabeller från Räkenskapssammandrag för kommuner och regioner och på begäran. Data hämtad samt levererad september-oktober 2023. Tillgänglig på: <https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>

Sveriges kommuner och regioner. 2020. RUR och god ekonomisk hushållning.
<https://skr.se/download/18.5627773817e39e979efae6e9/1643183143203/7585-557-8.pdf>

Sveriges kommuner och regioner. Ekonomirapporter åren 2016–2023. Finns tillgängliga på www.skr.se

Sveriges kommuner och regioner. 2023a. *Ekonomirapporten. Om kommunernas och regionernas ekonomi*.

Sveriges kommuner och regioner. 2023b. "Krisen i välfärden blir värre för varje dag", tillgänglig på: <https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/skrdebatten/debattartiklar/debattartiklar/krisenivalfardenblirvarreforvarjedag.74704.html>

Sveriges kommuner och regioner. 2023c. "Ännu tuffare ekonomiskt läge för regionerna", tillgänglig på: <https://skr.se/skr/tjanster/pressrum/nyheter/nyhetsarkiv/annutuffare-ekonomisktlageforregionerna.73168.html>

Appendix A:

Resultattabeller

Tabell A1. Summa RUR per år (kommuner, mdkr).

År	Observerade	Maximala	Skillnad
2013	5,76	8,18	–2,42
2014	0,96	4,77	–3,81
2015	1,66	6,74	–5,08
2016	2,60	14,46	–11,86
2017	4,38	13,00	–8,62
2018	2,76	8,18	–5,43
2019	2,17	7,56	–5,39
2020	6,56	25,83	–19,27
2021	5,94	31,85	–25,91
2022	8,16	28,63	–20,46

Tabell A2. Ackumulerade RUR-summor (kommuner, mdkr).

År	Observerade	Maximala	Skillnad
2013	5,76	8,18	–2,42
2014	6,72	12,95	–6,23
2015	8,38	19,69	–11,31
2016	10,97	34,14	–23,17
2017	15,35	47,15	–31,80
2018	18,11	55,33	–37,22
2019	20,28	62,89	–42,61
2020	26,84	88,72	–61,88
2021	32,77	120,57	–87,80
2022	40,93	149,19	–108,26

Tabell A3. Använda RUR-medel (kommuner, mdkr).

År	Summa	Ackumulerat
2013	0	0
2014	0,64	0,64
2015	0,24	0,88
2016	0,75	1,63
2017	0,49	2,12
2018	0,24	2,36
2019	0,28	2,64
2020	0,09	2,73
2021	0,003	2,74
2022	0,001	2,74

Tabell A4. Summa RUR per år (regioner, mdkr).

År	Observerade	Maximala	Skillnad
2013	0,77	0,03	0,74
2014	0,02	0,76	−0,74
2015	0,09	0,10	−0,01
2016	0	0,84	−0,84
2017	0,15	0,55	−0,40
2018	0	0,06	−0,06
2019	0	0,49	−0,49
2020	5,99	11,35	−5,36
2021	3,09	8,29	−5,20
2022	5,17	7,28	−2,11

Tabell A5. Ackumulerade RUR-summor (regioner, mdkr).

År	Observerade	Maximala	Skillnad
2013	0,77	0,03	0,74
2014	0,79	0,79	0,002
2015	0,88	0,89	−0,01
2016	0,88	1,73	−0,85
2017	1,03	2,28	−1,24
2018	1,03	2,34	−1,31
2019	1,03	2,83	−1,80
2020	7,02	14,18	−7,16
2021	10,11	22,47	−12,36
2022	15,28	29,74	−14,46

Tabell A6. Använda RUR-medel (regioner, mdkr).

År	Summa	Ackumulerat
2013	0	0
2014	0,21	0,21
2015	0,001	0,21
2016	0	0,21
2017	0	0,21
2018	0	0,21
2019	0	0,21
2020	0	0,21
2021	0	0,21
2022	0,51	0,72

Tabell A7. Nyttjandegrad (kommuner).

År	Nyttjandegrad
2013	0,53
2014	0,52
2015	0,31
2016	0,32
2017	0,32
2018	0,43
2019	0,27
2020	0,41
2021	0,41
2022	0,56

Not: Värdena avser antalet som avsatte/antalet som hade möjlighet att avsätta till RUR.

Tabell A8. Nyttjandegrad (regioner).

År	Nyttjandegrad
2013	1
2014	0,20
2015	0,67
2016	0
2017	0,44
2018	0
2019	0
2020	0,44
2021	0,50
2022	0,64

Not: Värdena avser antalet som avsatte/antalet som hade möjlighet att avsätta till RUR.

Tabell A9. Genomsnittlig avsättningsgrad per år (kommuner).

År	Avsättningsgrad
2013	0,32
2014	0,27
2015	0,20
2016	0,20
2017	0,19
2018	0,25
2019	0,15
2020	0,29
2021	0,23
2022	0,35

Not: Värdena avser den genomsnittliga avsättningsgraden per år.

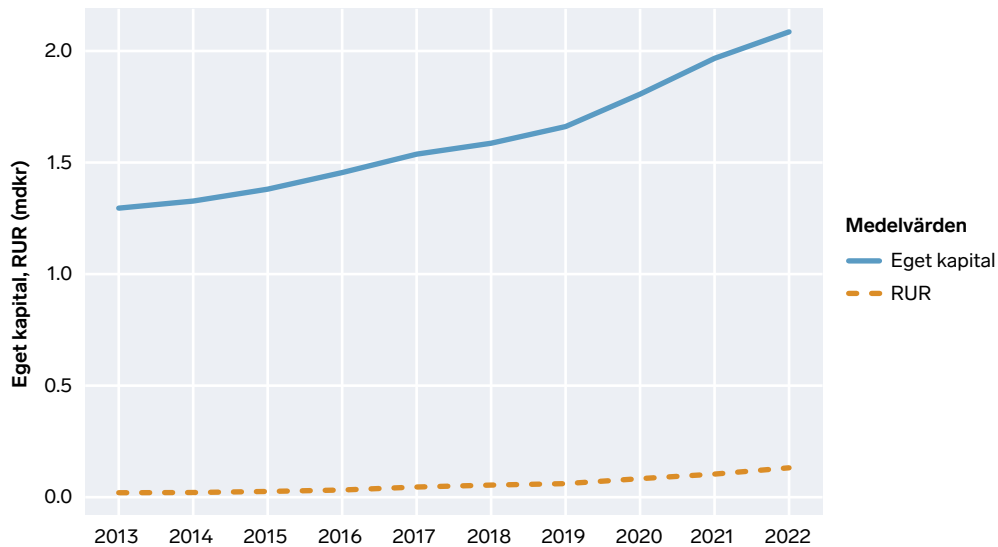
Tabell A10. Genomsnittlig avsättningsgrad per år(regioner).

År	Avsättningsgrad
2013	0,27
2014	0,20
2015	0,33
2016	0
2017	0,41
2018	0
2019	0
2020	0,41
2021	0,42
2022	0,43

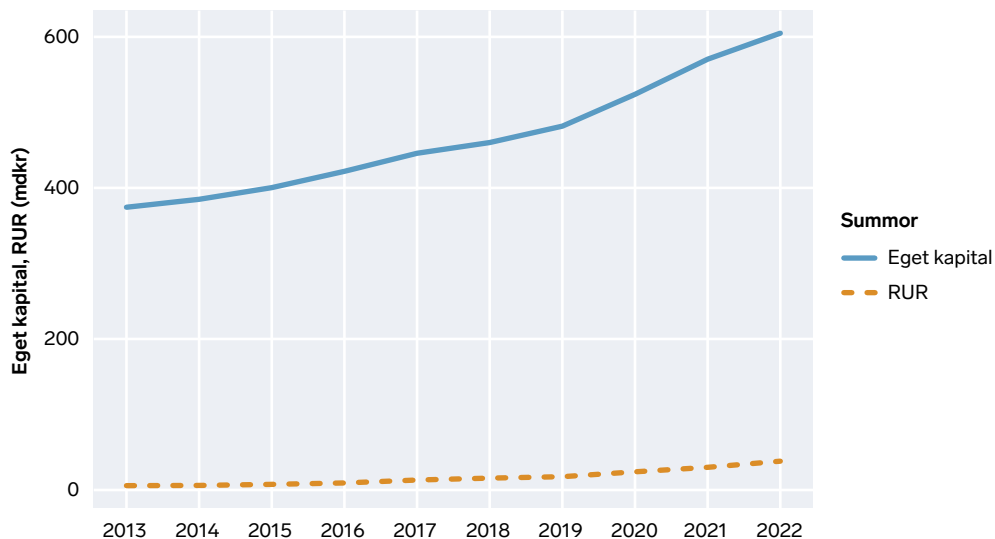
Not: Värdena avser den genomsnittliga avsättningsgraden per år.

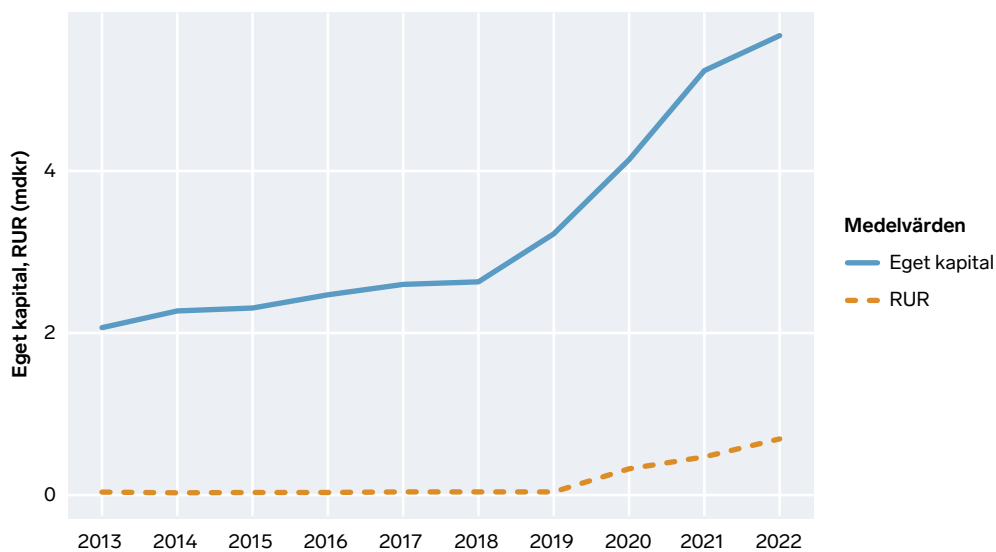
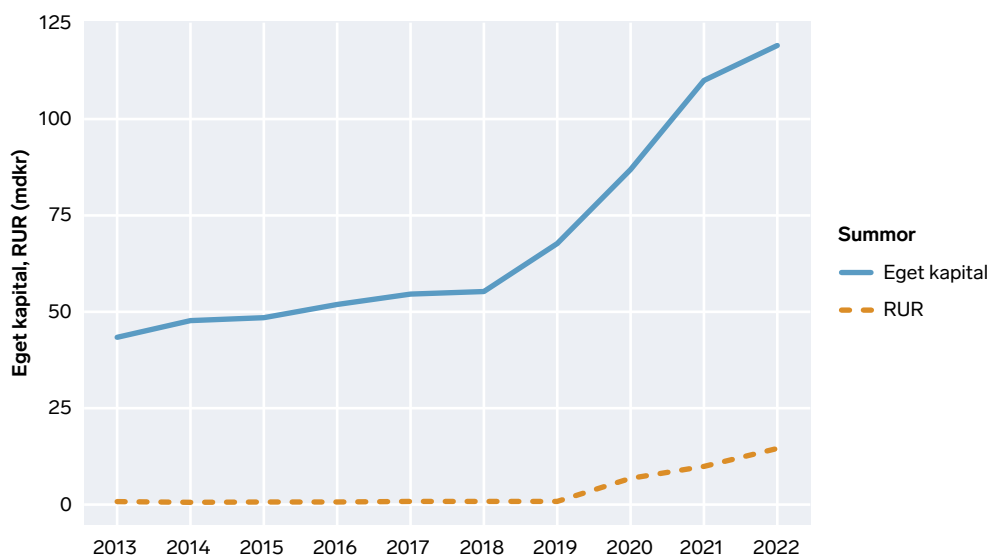
Appendix B: Figurer

Figur B1. Medelvärde av eget kapital och RUR (kommuner, 2013–2022).

Figur B2. Årsvisa summor av eget kapital och RUR (kommuner, 2013–2022).

Figur B3. Medelvärde av eget kapital och RUR (regioner, 2013–2022).**Figur B4. Årsvisa summor av eget kapital och RUR (kommuner, 2013–2022).**

Appendix C: Underskott- sammanställning i kommunerna och regionerna

Tabell C1. Underskott 2023 och 2013–2022 ackumulerat RUR (mdkr, kommuner)

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B–C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D–C))
Ale	0,01	0,10	0	0,45	0,11	0,46
Alingsås	0,10	0	0	0,61	0,10	0,71
Alvesta	0,03	0	0	0,17	0,03	0,20
Aneby	–0,004	0,03	0	0,09	0,03	0,08
Arboga	0,01	0	0	0,09	0,01	0,10
Arjeplog	0,01	0,03	0,01	0,04	0,02	0,04
Arvidsjaur	0,03	0,03	0,0002	0,08	0,07	0,11
Arvika	0,04	0,09	0	0,36	0,13	0,40
Askersund	–0,01	0,02	0,01	0,05	–0,001	0,03
Avesta	0,01	0,04	0	0,30	0,05	0,31
Bengtsfors	–0,01	0,10	0,03	0,14	0,06	0,11
Berg	0,01	0,05	0,03	0,04	0,03	0,03
Bjurholm	0,01	0,01	0,01	0,03	0,01	0,02
Bjuv	–0,004	0,03	0	0,07	0,02	0,07
Boden	–0,11	0,13	0,01	0,11	0,01	–0,01
Bollebygd	0,001	0,10	0	0,19	0,10	0,19
Bollnäs	–0,08	0,11	0,004	0,09	0,03	0,01
Borgholm	0,04	0	0	0,23	0,04	0,27
Borlänge	0,13	0,09	0	0,43	0,22	0,57
Borås	0,10	0,50	0	1,08	0,60	1,18
Botkyrka	0,19	0,27	0,0000	1,19	0,46	1,38
Boxholm	0,003	0	0	0,02	0,003	0,02
Bromölla	0,02	0,15	0,06	0,08	0,11	0,04

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B-C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D-C))
Bräcke	-0,01	0	0	0,0000	-0,01	-0,01
Burlöv	0,09	0,07	0,001	0,43	0,16	0,52
Båstad	0,002	0,04	0	0,24	0,04	0,24
Dals-Ed	-0,03	0,06	0	0,06	0,03	0,03
Danderyd	0,05	0,17	0	0,60	0,22	0,65
Degerfors	-0,01	0	0	0,02	-0,01	0,01
Dorotea	0,02	0	0	0,02	0,02	0,04
Eda	-0,02	0,004	0	0,02	-0,01	0,0003
Ekerö	0,01	0,16	0,07	0,29	0,10	0,22
Eksjö	0,01	0,04	0,02	0,18	0,03	0,17
Emmaboda	0,01	0,07	0,02	0,07	0,06	0,05
Enköping	0,04	0,10	0,03	0,52	0,11	0,53
Eskilstuna	-0,01	0,20	0	1,55	0,19	1,54
Eslöv	-0,07	0,22	0	0,40	0,15	0,33
Essunga	0,01	0	0	0,04	0,01	0,05
Fagersta	-0,002	0	0	0,18	-0,002	0,18
Falkenberg	0,01	0,31	0	0,58	0,31	0,58
Falköping	0,02	0,10	0	0,49	0,12	0,51
Falun	-0,03	0,18	0	0,42	0,16	0,40
Filipstad	-0,01	0	0	0	-0,01	-0,01
Finspång	-0,04	0,06	0	0,16	0,02	0,12
Flen	-0,03	0	0	0,13	-0,03	0,09
Forshaga	0,003	0	0	0,09	0,003	0,09
Färgelanda	-0,02	0,04	0,01	0,05	0,01	0,03
Gagnef	-0,01	0,11	0	0,11	0,10	0,10
Gislaved	-0,001	0,44	0,03	0,35	0,41	0,31
Gnesta	0,002	0	0	0,04	0,002	0,04
Gnosjö	-0,03	0,03	0,03	0,04	-0,03	-0,02
Gotland	-0,04	0,24	0,001	0,34	0,19	0,29
Grums	0,01	0,03	0	0,05	0,03	0,06
Grästorps	-0,001	0,01	0	0,09	0,01	0,09
Gullspång	0,01	0,07	0,02	0,06	0,05	0,04
Gällivare	-0,02	0,05	0,03	0,48	0,01	0,44
Gävle	-0,51	0,47	0	1,73	-0,04	1,22
Göteborg	0,36	7,01	0,45	7,24	6,93	7,16
Götene	0,02	0,04	0	0,22	0,06	0,24
Habo	0,05	0,01	0	0,27	0,06	0,31
Hagfors	0,01	0,07	0	0,14	0,09	0,15
Hallsberg	-0,01	0,06	0	0,19	0,05	0,18
Hallstahammar	-0,02	0,09	0	0,20	0,06	0,17
Halmstad	0,11	0,64	0,003	1,27	0,74	1,38

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B–C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D–C))
Hammarö	0,04	0	0	0,11	0,04	0,15
Haninge	0,11	0,05	0	1,48	0,16	1,59
Haparanda	0,02	0	0	0,19	0,02	0,22
Heby	–0,01	0	0	0,10	–0,01	0,08
Hedemora	–0,01	0,01	0	0,14	0,01	0,13
Helsingborg	0,48	0	0	3,23	0,48	3,71
Herrljunga	–0,01	0,05	0,01	0,13	0,04	0,12
Hjo	0,004	0,02	0	0,09	0,02	0,09
Hofors	–0,02	0,01	0,01	0,02	–0,02	–0,003
Huddinge	0,26	1,06	0,35	2,33	0,96	2,24
Hudiksvall	–0,01	0,30	0	0,51	0,30	0,51
Hultsfred	0,002	0,10	0	0,11	0,10	0,11
Hylte	–0,01	0,09	0,01	0,09	0,07	0,07
Hällefors	–0,01	0	0	0,11	–0,01	0,10
Härjedalen	–0,01	0	0	0,06	–0,01	0,05
Härnösand	–0,04	0,004	0	0,03	–0,03	–0,01
Härryda	0,08	0	0	1,09	0,08	1,18
Hässleholm	0,01	0,16	0,001	0,28	0,16	0,29
Håbo	0,002	0,01	0	0,46	0,02	0,46
Höganäs	0,05	0	0	0,37	0,05	0,42
Högsby	–0,004	0,03	0,01	0,07	0,02	0,06
Hörby	–0,02	0,05	0,02	0,11	0,01	0,07
Höör	–0,01	0,11	0	0,25	0,10	0,24
Jokkmokk	–0,003	0,03	0,01	0,03	0,01	0,01
Järfälla	0,20	0,16	0	2,16	0,36	2,36
Jönköping	0,13	0	0	2,03	0,13	2,16
Kalix	0,01	0,05	0,01	0,20	0,05	0,20
Kalmar	1,09	0,32	0,02	0,82	1,38	1,89
Karlsborg	–0,001	0,01	0	0,10	0,01	0,10
Karlshamn	–0,01	0,13	0,01	0,07	0,11	0,05
Karlskoga	0,01	0	0	0,69	0,01	0,69
Karlskrona	–0,03	0,13	0	0,39	0,10	0,36
Karlstad	–0,07	0	0	1,34	–0,07	1,27
Katrineholm	–0,01	0,08	0	0,26	0,08	0,25
Kil	–0,02	0	0	0,10	–0,02	0,08
Kinda	0,01	0,03	0	0,13	0,04	0,14
Kiruna	0,11	0,08	0,04	2,81	0,15	2,88
Klippan	–0,003	0,09	0	0,17	0,09	0,17
Knivsta	0	0,10	0,02	0,16	0,08	0,13
Kramfors	–0,02	0,06	0	0,04	0,04	0,02
Kristianstad	0,10	0,37	0	1,19	0,47	1,29

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B-C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D-C))
Kristinehamn	0,02	0,11	0,02	0,24	0,11	0,24
Krokom	-0,004	0,07	0	0,08	0,07	0,08
Kumla	0,06	0	0	0,53	0,06	0,59
Kungsbacka	0,20	0	0	1,85	0,20	2,05
Kungsör	0,01	0,03	0	0,08	0,04	0,08
Kungälv	0,002	0,10	0	0,97	0,10	0,97
Kävlinge	0,02	0	0	0,37	0,02	0,39
Köping	-0,05	0,03	0	0,30	-0,02	0,25
Laholm	-0,01	0,11	0,01	0,17	0,09	0,15
Landskrona	0,09	0,36	0,06	1,07	0,39	1,10
Laxå	-0,01	0,04	0	0,09	0,03	0,08
Lekeberg	-0,01	0,02	0	0,18	0,005	0,16
Leksand	-0,01	0,06	0	0,16	0,05	0,15
Lerum	0,10	0,05	0	0,49	0,14	0,58
Lessebo	0,02	0,02	0	0,12	0,03	0,14
Lidingö	0,11	0,24	0,05	0,69	0,31	0,76
Lidköping	0,23	0	0	0,13	0,23	0,35
Lilla Edet	-0,002	0,02	0,0000	0,10	0,02	0,10
Lindesberg	-0,01	0	0	0,32	-0,01	0,31
Linköping	0,37	0,30	0	1,48	0,67	1,85
Ljungby	-0,003	0	0	0,31	-0,003	0,31
Ljusdal	0,02	0,04	0,02	0,10	0,04	0,11
Ljusnarsberg	-0,003	0	0	0,18	-0,003	0,18
Lomma	-0,01	0,10	0,04	0,45	0,05	0,40
Ludvika	0,01	0	0	0,11	0,01	0,12
Luleå	0,03	1,26	0,01	1,71	1,27	1,73
Lund	-0,12	1,55	0,01	1,30	1,42	1,18
Lycksele	0,02	0,06	0	0,12	0,08	0,15
Lysekil	0,03	0,01	0	0,13	0,04	0,16
Malmö	0,01	5,68	0,01	4,95	5,68	4,96
Malung-Sälen	0,003	0,07	0,0001	0,14	0,08	0,14
Malå	-0,001	0,03	0	0,03	0,03	0,03
Mariestad	0,01	0,20	0,01	0,19	0,20	0,19
Mark	-0,01	0,09	0	0,54	0,08	0,52
Markaryd	-0,01	0,04	0,003	0,06	0,02	0,04
Mellerud	0,01	0,09	0,06	0,18	0,03	0,12
Mjölby	-0,001	0,09	0	0,38	0,09	0,37
Mora	-0,07	0,16	0,06	0,15	0,03	0,03
Motala	0,01	0,18	0	0,25	0,19	0,26
Mullsjö	0,01	0,02	0	0,04	0,03	0,05
Munkedal	0,01	0,02	0,01	0,11	0,02	0,12

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B-C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D-C))
Munkfors	-0,001	0,09	0,001	0,09	0,09	0,08
Mölnadal	0,20	0	0	2,02	0,20	2,22
Mönsterås	-0,05	0,08	0,03	0,17	-0,01	0,08
Mörbylånga	-0,0004	0,10	0	0,15	0,10	0,15
Nacka	0,27	0,13	0	2,40	0,41	2,67
Nora	-0,02	0,01	0	0,09	-0,001	0,08
Norberg	0,01	0,03	0	0,13	0,03	0,13
Nordanstig	0,02	0,10	0	0,15	0,13	0,17
Nordmaling	-0,005	0,01	0,003	0,03	0,01	0,02
Norrköping	0,03	0	0	2,29	0,03	2,33
Norrälje	0,11	0,13	0,04	1,09	0,20	1,16
Norsjö	-0,01	0,04	0,004	0,03	0,02	0,01
Nybro	-0,02	0,04	0,03	0,09	-0,004	0,05
Nykvarn	-0,01	0,08	0,06	0,10	0,02	0,04
Nyköping	0,18	0,25	0	0,29	0,42	0,47
Nynäshamn	0,05	0,30	0,03	0,31	0,33	0,33
Nässjö	0,02	0,16	0,02	0,18	0,17	0,18
Ockelbo	0,002	0,04	0	0,05	0,04	0,05
Olofström	-0,04	0,04	0	0,11	0,001	0,07
Orsa	0,001	0,04	0	0,12	0,04	0,12
Orust	0,02	0,07	0	0,20	0,09	0,22
Osby	-0,04	0,06	0	0,09	0,02	0,05
Oskarshamn	-0,06	0,04	0	0,17	-0,02	0,11
Ovanåker	0,002	0,05	0	0,12	0,05	0,12
Oxelösund	0	0,10	0	0,15	0,10	0,15
Pajala	-0,03	0	0	0,07	-0,03	0,04
Partille	0,08	0,09	0	0,60	0,17	0,68
Perstorp	-0,003	0	0	0,09	-0,003	0,09
Piteå	-0,01	0,28	0	0,53	0,26	0,52
Ragunda	0,001	0	0	0,03	0,001	0,03
Robertsfors	0,001	0,02	0	0,05	0,02	0,05
Ronneby	-0,06	0,12	0	0,19	0,07	0,14
Rättvik	-0,01	0,10	0,003	0,18	0,09	0,17
Sala	0,04	0,02	0	0,16	0,05	0,20
Salem	-0,01	0,08	0	0,24	0,07	0,23
Sandviken	0,12	0,33	0,03	0,34	0,42	0,42
Sigtuna	0,10	0,07	0	0,76	0,18	0,86
Simrishamn	0,01	0,06	0,01	0,30	0,06	0,30
Sjöbo	-0,01	0,10	0	0,21	0,09	0,20
Skara	0,02	0,19	0	0,27	0,20	0,29
Skellefteå	0,47	0,80	0,01	1,63	1,25	2,08

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B-C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D-C))
Skinnskatteberg	-0,01	0,01	0	0,07	0,01	0,06
Skurup	-0,05	0,14	0,04	0,13	0,05	0,05
Skövde	0,16	0,52	0	1,05	0,68	1,21
Smedjebacken	0,03	0	0	0,11	0,03	0,14
Sollefteå	-0,04	0,07	0	0,19	0,03	0,15
Sollentuna	0,26	0	0	1,34	0,26	1,60
Solna	0,76	0	0	1,99	0,76	2,75
Sorsele	0,001	0,01	0	0,03	0,01	0,03
Sotenäs	0,0001	0,03	0,01	0,05	0,02	0,05
Staffanstorps	-0,005	0,09	0	0,19	0,08	0,19
Stenungsund	0,02	0	0	0,48	0,02	0,50
Stockholm	0,51	0	0	19,69	0,51	20,20
Storfors	-0,01	0	0	0,004	-0,01	-0,002
Storuman	-0,01	0,02	0	0,09	0,02	0,08
Strängnäs	-0,02	0,12	0	0,64	0,10	0,62
Strömstad	0,02	0,05	0	0,31	0,07	0,33
Strömsund	-0,03	0,09	0,03	0,08	0,03	0,02
Sundbyberg	0,01	0	0	0,59	0,01	0,59
Sundsvall	0,23	0	0	1,13	0,23	1,36
Sunne	0,02	0,02	0,001	0,06	0,03	0,07
Surahammar	0	0,03	0	0,24	0,03	0,24
Svalöv	-0,01	0,04	0	0,08	0,03	0,07
Svedala	0,09	0,11	0,001	0,14	0,20	0,24
Svenljunga	0,01	0,02	0	0,14	0,03	0,15
Säffle	-0,05	0,10	0,01	0,13	0,04	0,07
Säter	-0,01	0,01	0,003	0,04	-0,003	0,02
Sävsjö	0,01	0,06	0	0,22	0,07	0,22
Söderhamn	-0,02	0,03	0	0,07	0,01	0,05
Söderköping	-0,04	0	0	0,02	-0,04	-0,02
Södertälje	-0,004	0,30	0	2,02	0,30	2,02
Sölvesborg	-0,02	0,06	0,003	0,08	0,04	0,06
Tanum	0,005	0,01	0	0,13	0,02	0,14
Tibro	0,02	0	0	0,20	0,02	0,22
Tidaholm	0	0,09	0	0,20	0,09	0,20
Tierp	0,005	0,01	0	0,11	0,01	0,11
Timrå	-0,03	0	0	0,03	-0,03	-0,002
Tingsryd	0,02	0,04	0	0,15	0,06	0,17
Tjörn	0,03	0,04	0	0,22	0,07	0,25
Tomelilla	0,03	0,05	0,02	0,16	0,06	0,17
Torsby	0,01	0	0	0,09	0,01	0,10
Torsås	-0,004	0,01	0,01	0,03	-0,004	0,02

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B-C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D-C))
Tranemo	0,02	0	0	0,09	0,02	0,12
Tranås	0,01	0,03	0	0,15	0,04	0,16
Trelleborg	-0,05	0,26	0	0,59	0,21	0,54
Trollhättan	0,10	0,15	0,03	0,60	0,23	0,67
Trosa	-0,01	0	0	0,23	-0,01	0,22
Tyresö	0,08	0,15	0	0,64	0,23	0,72
Täby	0,28	0,13	0,06	2,16	0,35	2,37
Töreboda	-0,004	0,09	0,02	0,06	0,06	0,04
Uddevalla	0,03	0	0	0,50	0,03	0,53
Ulricehamn	0,04	0,10	0,05	0,37	0,10	0,36
Umeå	0,22	0,86	0	1,77	1,08	1,99
Upplands Väsby	0,04	0	0	0,47	0,04	0,51
Upplands-Bro	-0,03	0,31	0	0,57	0,28	0,54
Uppsala	0,27	0,66	0	3,60	0,93	3,87
Uppvidinge	-0,04	0,05	0,02	0,07	-0,0001	0,02
Vadstena	-0,01	0,06	0,02	0,07	0,03	0,04
Vaggeryd	0,03	0	0	0,20	0,03	0,23
Valdemarsvik	-0,02	0,03	0	0,08	0,003	0,05
Vallentuna	0,11	0	0	0,61	0,11	0,71
Vansbro	-0,01	0,03	0,01	0,07	0,01	0,05
Vara	0,02	0,06	0	0,21	0,08	0,23
Varberg	0,04	0,41	0	0,92	0,45	0,96
Vaxholm	0,02	0,06	0	0,51	0,08	0,53
Vellinge	0,04	0,02	0	0,52	0,05	0,55
Vetlanda	0,03	0,05	0	0,33	0,08	0,36
Vilhelmina	-0,01	0,03	0,01	0,04	0,005	0,02
Vimmerby	-0,04	0,06	0,01	0,07	0,02	0,03
Vindeln	0,02	0,04	0,004	0,06	0,06	0,08
Vingåker	-0,02	0,04	0,01	0,06	0,01	0,03
Vänersborg	0,01	0,10	0,05	0,56	0,06	0,52
Vännäs	0,01	0,03	0	0,11	0,04	0,12
Värmdö	0,01	0,11	0	0,96	0,12	0,97
Värnamo	-0,02	0	0	0,40	-0,02	0,38
Västervik	0,003	0,23	0,05	0,31	0,19	0,26
Västerås	0,24	0	0	3,19	0,24	3,43
Växjö	0,04	0,15	0	0,69	0,19	0,72
Vårgårda	0,01	0,005	0	0,10	0,01	0,11
Ydre	-0,01	0,02	0	0,03	0,01	0,02
Ystad	0,02	0,23	0,08	0,28	0,17	0,21
Älmhult	-0,01	0,04	0,0000	0,11	0,03	0,11
Älvdalen	0,001	0,03	0	0,07	0,03	0,07

Kommun	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B-C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D-C))
Älvkarleby	-0,02	0,06	0,01	0,07	0,03	0,04
Älvsbyn	-0,01	0,08	0,02	0,11	0,04	0,08
Ängelholm	-0,002	0,24	0	0,47	0,23	0,46
Åmål	-0,01	0,01	0	0,07	-0,003	0,06
Ånge	-0,01	0,07	0,03	0,11	0,03	0,07
Åre	-0,01	0,06	0,02	0,16	0,03	0,13
Ärjäng	0,01	0,08	0	0,17	0,09	0,18
Åsele	-0,01	0	0	0,05	-0,01	0,04
Åstorp	-0,01	0,05	0	0,23	0,04	0,23
Ätvidaberg	0,02	0	0	0,21	0,02	0,23
Öckerö	0,01	0	0	0,11	0,01	0,12
Ödeshög	0,004	0,01	0	0,08	0,02	0,09
Örebro	0,22	0,47	0,07	3,07	0,62	3,21
Örkelljunga	-0,01	0,06	0,01	0,11	0,04	0,10
Örnsköldsvik	-0,03	0,16	0	0,46	0,13	0,42
Östersund	0,08	0,13	0	0,74	0,21	0,82
Österåker	0,09	0,23	0,0002	0,84	0,32	0,93
Östhammar	0,06	0,02	0	0,22	0,08	0,28
Östra Göinge	0	0,06	0,002	0,16	0,06	0,16
Överkalix	-0,004	0,03	0,01	0,05	0,02	0,03
Övertorneå	-0,01	0,03	0	0,09	0,02	0,07

Not: Alla värden utom Underskott 2023 är ackumulerade summor. Om kolumn B är större än kolumn D kan det bero på avsättningar startåret 2013 då den maximala summan kan ha beräknats retroaktivt från 2010.

Tabell C2. Underskott 2023 och 2013–2022 ackumulerat RUR (mdkr, regioner).

Region	A. Underskott 2023	B. RUR-avsättningar	C. RUR-användning	D. Maximal RUR	E. Kvarstående underskott vid faktiskt RUR minus hittills använt RUR (A+(B–C))	F. Kvarstående underskott vid maximal RUR minus hittills använt RUR (A+(D–C))
Region Blekinge	–0,40	0	0	0,02	–0,40	–0,38
Region Dalarna	–0,48	0,51	0,51	1,15	–0,48	0,16
Region Gotland	0,01	0,13	0,001	0,22	0,14	0,23
Region Gävleborg	–0,29	0,92	0	0,49	0,63	0,20
Region Halland	–0,07	0	0	2,49	–0,07	2,42
Region Jämtland Härjedalen	–0,36	0	0	0,45	–0,36	0,09
Region Jönköping	–0,16	0	0	2,02	–0,16	1,86
Region Kalmar	–0,33	0,34	0	0,77	0,01	0,43
Region Kronoberg	–0,17	0,64	0	0,74	0,47	0,57
Region Norrbotten	–0,17	1,84	0	2,02	1,67	1,84
Region Skåne	–4,34	0	0	1,34	–4,34	–3,00
Region Stockholm	–2,01	7,13	0	9,50	5,12	7,48
Region Sörmland	–1,20	0,91	0	0,76	–0,29	–0,44
Region Uppsala	–0,63	1,22	0	2,01	0,59	1,38
Region Värmland	–0,52	0,84	0	0,81	0,33	0,29
Region Västerbotten	–0,49	0	0	0,29	–0,49	–0,20
Region Västernorrland	–0,54	0	0	0,30	–0,54	–0,24
Region Västmanland	–0,39	0	0	1,20	–0,39	0,82
Region Örebro	–1,04	0,43	0	0,60	–0,61	–0,44
Region Östergötland	–1,56	0	0	1,22	–1,56	–0,33
Västra Götalandsregionen	–1,80	0,37	0,21	1,36	–1,64	–0,65

Not: Alla värden utom Underskott 2023 är ackumulerade summor. Prognosdatan är i två fall för regionkoncernen snarare än regionen. Detta innebär att beräkningarna vad gäller RUR har gjorts på data för region Stockholm och Västra Götalandsregionen medan prognosdatan från SKR är för regionkoncernerna. Om kolumn B är större än kolumn D kan det bero på avsättningar startåret 2013 då den maximala summan kan ha beräknats retroaktivt från 2010.

www.svensktnaringsliv.se

Storgatan 19, 114 82 Stockholm

Telefon 08-553 430 00

Tryck: Arkitektkopia AB, Bromma, 2023